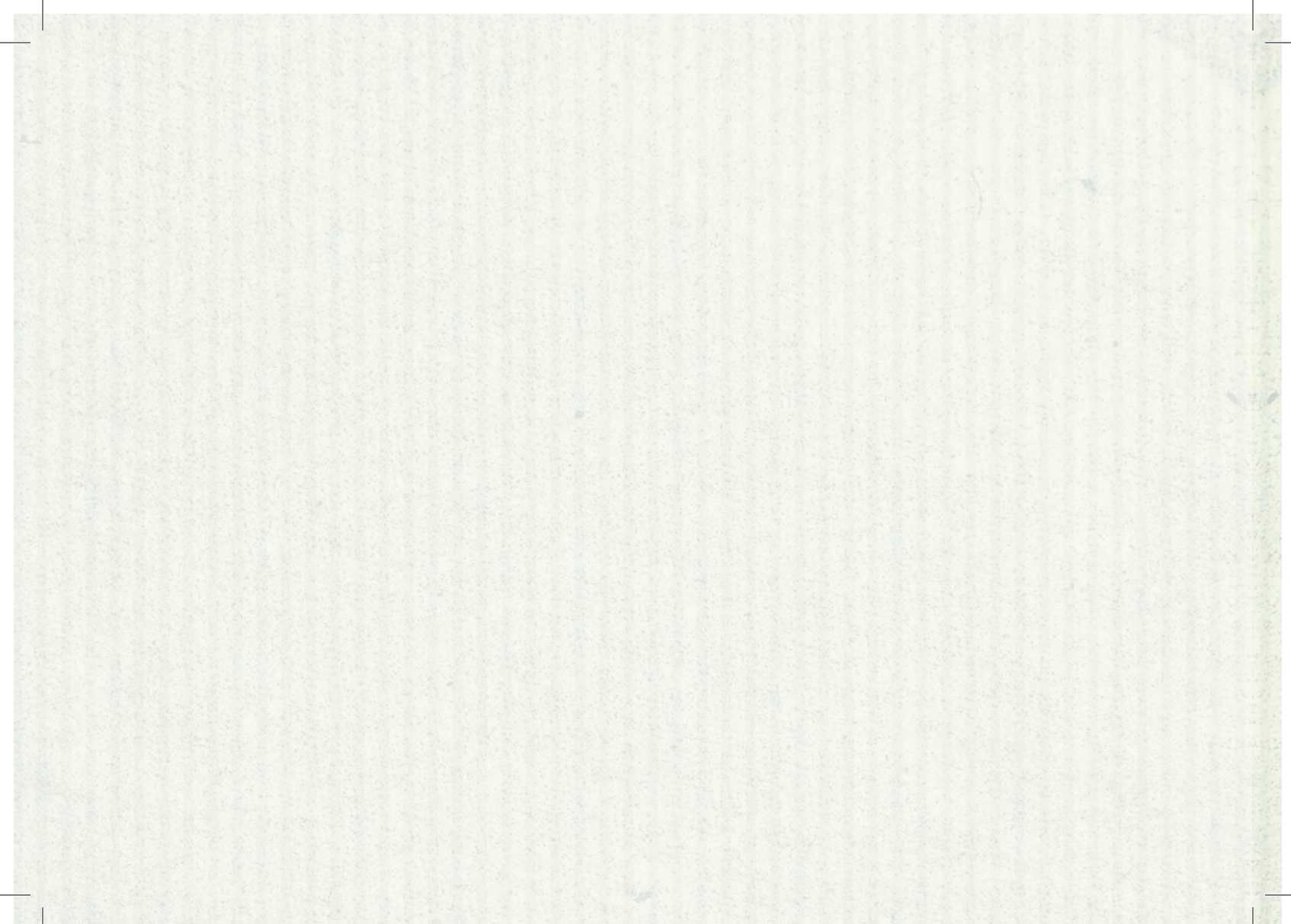

Wołanie Ziemi

*Rozważania na temat zmian klimatycznych
na Konferencji Biskupów Katolickich Irlandii*

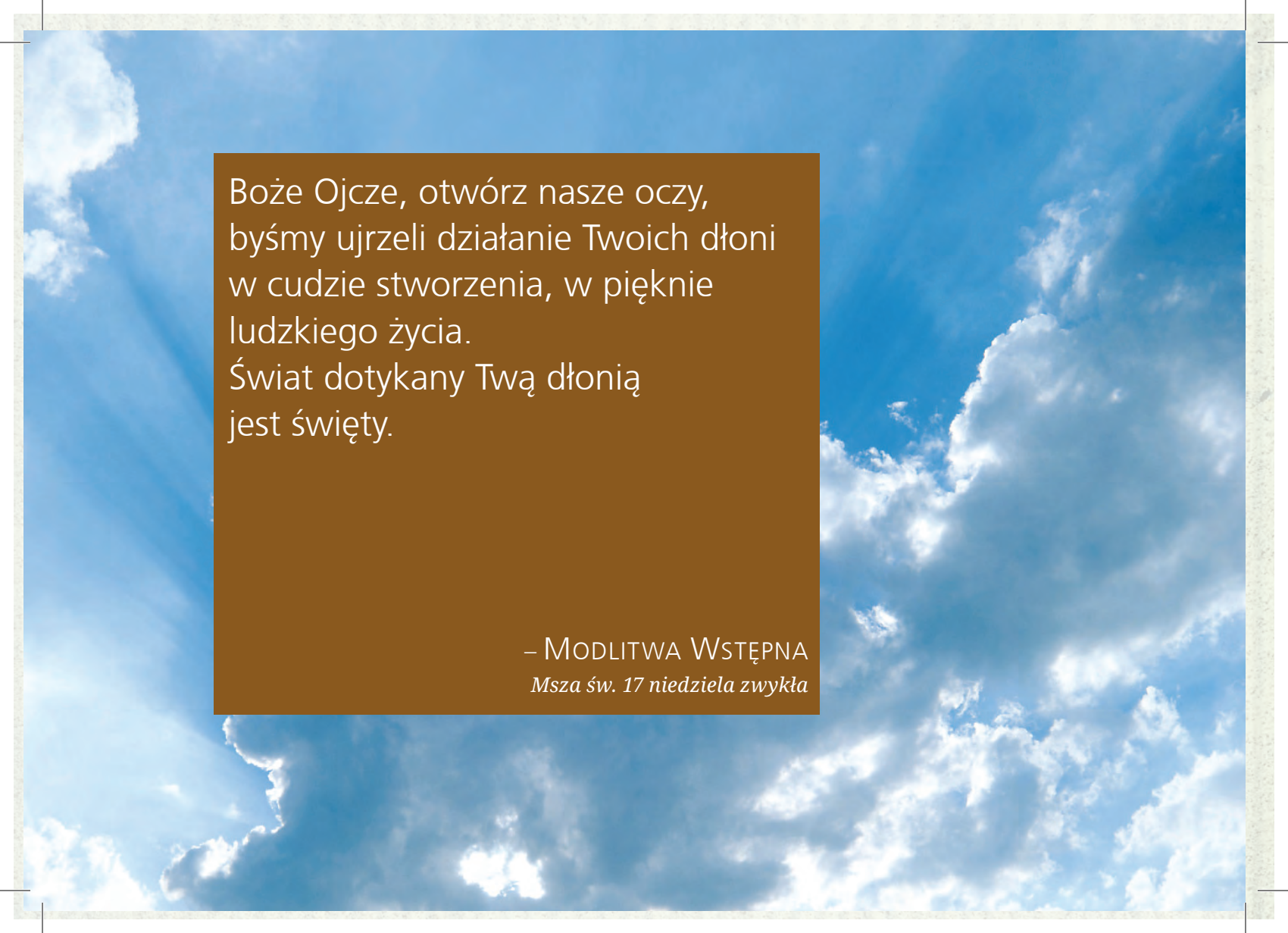
Wołanie Ziemi

*Rozważania na temat zmian klimatycznych
na Konferencji Biskupów Katolickich Irlandii*

IRISH CATHOLIC
BISHOPS' CONFERENCE

100 WATERLOO STREET, DUBLIN 4, IRELAND

A background image of a bright blue sky filled with white, fluffy clouds. Sun rays are visible on the left side, creating a sense of light and hope. The overall atmosphere is serene and uplifting.

Boże Ojczy, otwórz nasze oczy,
byśmy ujrzeli działanie Twoich dłoni
w cudzie stworzenia, w pięknie
ludzkiego życia.
Świat dotykany Twą dłonią
jest święty.

– MODLITWA WSTĘPNA
Msza św. 17 niedziela zwykła

Wprowadzenie

BÓG, ZA SPRAWĄ KTÓREGO żyjemy, poruszamy się i jesteśmy, dał nam w darze tę piękną ziemię. Stworzenie wypływa z serca nieskończenie kochającego Stworzyciela. Nasz świat dotykany dłońią Boga jest święty.

Nasza ziemia jest bogata. Życie na niej jest cudownie zbalansowane i jest od siebie wzajemnie zależne. Niewielkie zmiany w jakiejś części rytmu i systemu naszej planety może mieć znaczące, o ile nie tragiczne konsekwencje dla całej ziemi i jej mieszkańców. Z tego powodu globalne zmiany klimatyczne są jedną z najpilniejszych spraw naszych czasów. To jak zareagujemy na zmiany klimatu będzie mieć konsekwencje w przyszłości dla każdej osoby i każdej formy życia na ziemi.

W *Caritas In Veritate*, Papież Benedykt XVI przypomina nam, że

„środowisko naturalne jest darem Boga dla każdego i za korzystanie z niego jesteśmy odpowiedzialni wobec ubogich, przyszłych pokoleń i całej ludzkości... Kościół jest odpowiedzialny za stworzenie i powinien dawać wyraz tej odpowiedzialności także na forum publicznym.” (48 i 51).

W rozważaniach zapraszamy indywidualne osoby, wspólnoty parafialne i wszystkich ludzi dobrej woli do zastanowienia się nad umocnieniem „przymierza między człowiekiem a środowiskiem, mającego odzwierciedlać stwórczą miłość Boga, od którego pochodzimy i ku któremu zdążamy” (CV 50). Jest to zaproszenie do pochylenia się nad wyzwaniem związanym ze zmianami klimatycznymi i działalnością, jaką możemy podjąć, by stawić czoła ich potencjalnie negatywnym konsekwencjom.

Pierwsza część tego rozważania dotyczy zagadnień naukowych związanych ze zmianami klimatycznymi. Chociaż nie wszyscy naukowcy wierzą, że zmiany klimatyczne związane są z działalnością człowieka, rozważania nasze sięgają do analiz znakomitej większości naukowców zajmujących się zmianami klimatycznymi, którzy wierzą, że taka zależność istnieje. Zawiera ono analizy międzynarodowych grup naukowców, takich jak Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu przy ONZ (IPCC), Irlandzka Agencja Ochrony Środowiska (Environmental Protection Agency of Ireland) oraz eksperci od zmian klimatycznych, z którymi konsultowaliśmy się w Irlandii. W świetle takiego przytłaczającego konsensusu wśród wiarygodnych narodowych i międzynarodowych organizacji działających w tej dziedzinie, środki ostrożności

Przyjmując wyzwanie, jakie stawiają przed nami zmiany klimatu, każdy ma rolę do spełnienia.

oznaczają, że powinniśmy już teraz zareagować na ryzyko poważnych szkód, które stanowi prawdopodobna zależność między pewnymi rodzajami działalności człowieka a szkodliwymi rezultatami zmian klimatycznych.

Druga część rozważania podejmuje temat środowiska naturalnego jako „wspaniałe dzieło Stwórcy, zawierające w sobie «gramatykę», wskazującą ... zasady mądrego, nie instrumentalnego czy samowolnego korzystania z niej” (CV n.48). Zawiera ona propozycję rozważania Pisma Świętego, kluczowych zasad etycznych i tematów z Katolickiej Doktryny Społecznej, które inspirują i prowadzą nasze powołanie jako gospodarzy Bożego stworzenia.

Na koniec, rozważanie to proponuje praktyczną działalność, którą

indywidualne osoby, parafie i inni mogą podjąć, by zmniejszyć wpływ wielu codziennych czynności na środowisko naturalne i w konsekwencji na klimat globalny. Przyjmując wyzwanie, jakie stawiają przed nami zmiany klimatu, każdy ma rolę do spełnienia. Każde działanie podjęte na rzecz zdrowego środowiska naturalnego, nieważne jak niewielkie, ma olbrzymią wartość. Działania na poziomie globalnym, jak i działania indywidualne, które przyczyniają się do integralnego rozwoju człowieka i globalnej solidarności, pomagają stworzyć bardziej przyjazne środowisko, a przez to, lepszy świat.

W niezwykle przekonujących słowach Papież Benedykt XVI stwierdza: „Stanowi to wezwanie dla dzisiejszego społeczeństwa, by

poważnie zweryfikowało swój styl życia. W wielu częściach świata skłania się ono ku hedonizmowi i konsumpcjonizmowi, pozostając obojętne na wynikające z tego szkody. Potrzebna jest rzeczywista zmiana mentalności, która nas skłoni do przyjęcia *nowych stylów życia*, «w których szukanie prawdy, piękna i dobra oraz wspólnota ludzi dążących do wspólnego rozwoju byłyby elementami decydującymi o wyborze jakości konsumpcji, oszczędności i inwestycji” (51).

Wdzięczny Bogu za dar stworzenia, zachęcam wszystkich ludzi dobrej woli, by pilnie zastanowili się w jaki sposób możemy podjąć wspólne działania, aby w sposób bardziej odpowiedzialny zaopiekować się już teraz naszą planetą z myślą o przyszłych pokoleniach.

KARDYNAŁ SEÁN BRADY
Przewodniczący Konferencji
Biskupów Katolickich Irlandii

„Potrzebna jest rzeczywista zmiana mentalności, która nas skłoni do przyjęcia nowych stylów życia, w których szukanie prawdy, piękna i dobra oraz wspólnota ludzi dążących do wspólnego rozwoju byłyby elementami decydującymi o wyborze jakości konsumpcji, oszczędności i inwestycji”.

– PAPIEŻ BENEDYKT XVI

Rozważania na temat zmian klimatycznych

LUDZIE W IRLANDII nieustannie rozmawiają o pogodzie ze względu na to, że jest ona tu tak zmienna. Podczas gdy dwa lub nawet trzy deszczowe lata pod rząd nie wskazują na zmiany klimatyczne, to dwa lub trzy dziesięciolecia łagodnych zim wyraźnie pokazują, że zmienia się klimat. Niewielkie zmiany klimatu będą miały znaczący wpływ na Irlandię i inne części świata.

KLIMAT NA ZIEMI SIĘ OCIEPLA

Według naukowców z Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu przy ONZ (IPCC), zmiany klimatyczne już mają miejsce. Naukowcy IPCC ostatnio ogłosili, że:

- ☒ średnia temperatura na świecie jest o 0,74 stopnia Celsjusza wyższa niż 100 lat temu;
- ☒ na północnej półkuli naszej planety ostatnie 50 lat było

najcieplejsze od 1300 lat;

- ☒ klimat Irlandii ociepla się szybciej niż niektóre inne regiony świata – choć zima 2008/2009 była najzimniejsza od 30 lat to nasze zimy są dużo łagodniejsze niż 50 lat temu.

DLACZEGO KLIMAT NA ZIEMI SIĘ OCIEPLA

Do zmiany temperatur przyczyniają się różne czynniki. Niektóre zmiany klimatu następują w sposób zupełnie naturalny, podczas gdy inne następują cyklicznie nawet przez tysiące lat.

Jednak naukowcy są coraz bardziej zgodni, że najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na zmiany klimatyczne jest wysłanie do atmosfery wytworzonych przez człowieka gazów cieplarnianych.

Atmosfera naszej planety to cienka warstwa gazów cieplarnianych, na które głównie składają się:

- ❖ para wodna
- ❖ dwutlenek węgla
- ❖ metan
- ❖ tlenek azotu
- ❖ ozon.

Dzięki gazom cieplarnianym, średnia globalna temperatura wynosi obecnie +15 stopni Celsjusza. Stwarza to korzystny klimat dla różnorodnych form życia na naszej planecie. Bez tych gazów średnia globalna temperatura wynosiłaby dużo poniżej zera.

Jednakże poziom gazów cieplarnianych w atmosferze podnosi się, a to w rezultacie przyspiesza globalne ocieplenie i zmiany klimatyczne.

IPCC i inne organizacje naukowe zwracają szczególną uwagę na to, że:

- ✘ poziom gazów cieplarnianych wzrasta od początku Rewolucji Przemysłowej 250 lat temu;
- ✘ poziom gazów jest obecnie wyższy niż kiedykolwiek w ciągu ostatnich 650 tysięcy lat;
- ✘ zmiany te są głównie rezultatem spalania paliw kopalnianych, które jest centralnym elementem współczesnej gospodarki i codziennego życia.

KONSEKWENCJE GLOBALNEGO OCIEPLENIA

Jeśli ocieplenie klimatu nadal będzie wzrastać, naukowcy z IPCC i inni przewidują poważne konsekwencje dla ludzkości i naszej planety w następnych dziesięcioleciach:

- ✘ temperatura wyższa o 1 do 2

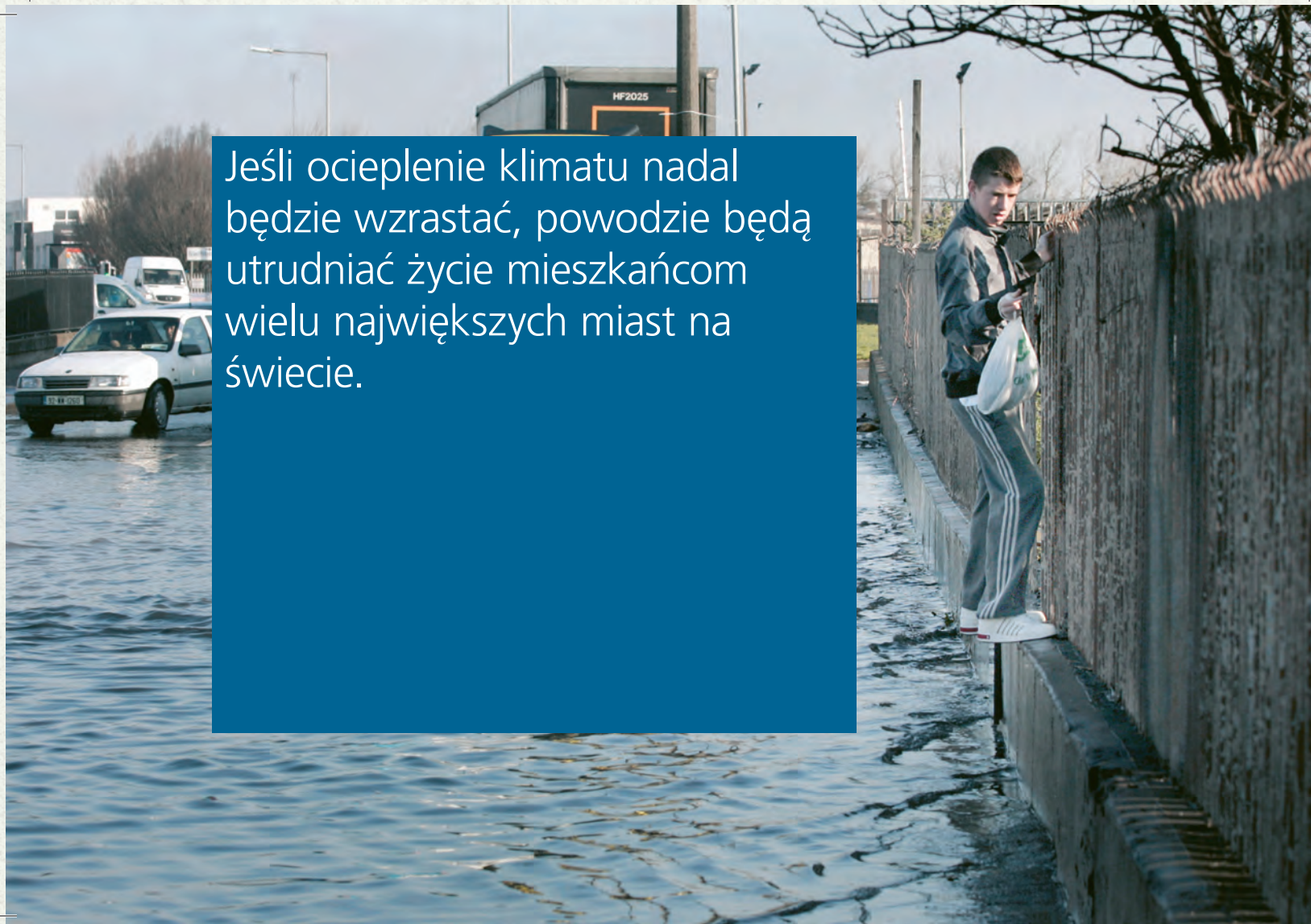
stopni Celsjusza może oznaczać wyginięcie jednej trzeciej gatunków na świecie;

- ✘ nastąpi wzrost fali upałów, powodzi, burz, pożarów i suszy, które spowodują śmierć i ruchy migracyjne setek milionów ludzi;
- ✘ pojawią się coraz poważniejsze problemy zdrowotne spowodowane chorobami wektorowymi i złym odżywianiem;
- ✘ pojawią się konflikty spowodowane kurczącymi się zasobami naturalnymi np. wody;
- ✘ powodzie będą utrudniać życie mieszkańcom wielu największych miast na świecie;
- ✘ lodowce topniejące w Himalajach zagrożą 2 mld ludzi w Azji i pojawią się dziesiątki milionów uchodźców z tamtych terenów;
- ✘ w Afryce zysk z upraw zależących od deszczu może spaść do 50%,

dalszy skok temperatur zmniejszy plony, szczególnie zbóż, w wielu częściach świata;

- ✘ niektóre narody mieszkające w nisko położonej strefie tropikalnej będą nękane powodziąmi związanymi z podnoszeniem się poziomu mórz, szczególnie w gęsto zaludnionych deltach rzek Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej.

Jeśli ocieplenie klimatu nadal będzie wzrastać, powodzie będą utrudniać życie mieszkańcom wielu największych miast na świecie.

KONSEKWENCJE ZMIAN KLIMATYCZNYCH DLA IRLANDII FALE UPAŁÓW

Naukowcy twierdzą, że w Irlandii w ostatnim stuleciu średnia temperatura wzrosła o 0,7 stopnia Celsjusza, a do połowy tego wieku temperatura prawdopodobnie wzrośnie o 2 stopnie Celsjusza. Do 2050 r. średnia temperatura w styczniu, na południowym i zachodnim wybrzeżu Irlandii będzie wynosić 8 stopni Celsjusza. Oznacza to, że doświadczymy więcej fal upałów.

OPADY DESZCZU

Przewiduje się, że nastąpi wzrost opadów, szczególnie w miesiącach zimowych. Największy wzrost jest spodziewany na północnym-zachodzie.

Wschodnia część kraju, najgęściej zaludniona, będzie bardziej sucha.

Będzie to wielkim wyzwaniem dla władz publicznych, by przede wszystkim zapewnić wodę pitną dla Dublinia i innych miast i miasteczek usytuowanych w tej części kraju.

ROLNICTWO

Naukowcy twierdzą, że niedobór wody będzie miał wpływ na nasze rolnictwo, szczególnie na uprawy ziemniaków. W wyniku przewidywanych zmian klimatycznych aż 20% gatunków roślin występujących w Irlandii będzie narażona na wyginiecie.

Powyższe prognozy są oparte na spodziewanym wzroście globalnej temperatury o 2 stopnie Celsjusza. Obecnie jesteśmy prawie w połowie drogi do osiągnięcia tego krytycznego momentu.

Bóg dał nam w darze do zamieszkania tę piękną ziemię.
Zaspokaja nam ona każdą życiową potrzebę. Bóg dał nam również
rozum i umiejętności, by nią dobrze gospodarować.

STWORZENIE JAKO DAR I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Zmiany klimatyczne powinny jak najszybciej wzbudzić duchową i moralną troskę wśród naśladowców Jezusa Chrystusa.

Bóg dał nam w darze do zamieszkania tę piękną ziemię. Zaspokaja nam ona każdą życiową potrzebę. Bóg dał nam również rozum i umiejętności, by nią dobrze gospodarować. Już pierwsze stronicie Pisma Świętego przypominają nam, że Bóg zaprowadził człowieka do ogrodu Eden, aby „uprawiał go

i doglądał” (Rdz 2:15). W języku oryginału, słowa te oznaczały wzięcie odpowiedzialności za ziemię i chronienie jej przed szkodą.

Papież Benedykt XVI pisze: „Natura mówi nam o Stwórcy (por. Rz 1, 20) i o Jego miłości do ludzkości. Ma ona zostać «zjednoczona» w Chrystusie u końca czasów. A więc i ona jest «powołaniem» ... jako dar Stwórcy, który ustanowił jej wewnętrzne prawa, aby człowiek czerpał z nich odpowiednie wskazówki, by ją uprawiać i doglądać» (Rdz 2, 15)” (CV n.48).

Księga Joba również przypomina, że mądrość Boża jest zakorzeniona w ziemi (Job 38:2ff). Księga Mądrości mówi nam, że Bóg kocha wszelkie stworzenie, „bo we wszystkim jest (Jego) nieśmiertelne tchnienie” (Mdr 11:24-12:1).

Bardzo często na piękno i cudowność stworzenia jako powód douwielbienia i oddawania Bogu chwały powołują się Psalmi. Wierzmy, że wszelkie dobra na ziemi i jej piękno powstały za sprawą miłości uosobionej w osobie Boga w Trójcy Świętej: Ojca, Syna i Ducha Świętego. Stworzenie jest dziełem Boskiej miłości i jest nam dane w darze.

Papież Benedykt XVI mówi: „Bóg dał środowisko naturalne wszystkim, a za korzystanie z niego jesteśmy odpowiedzialni wobec ubogich, przyszłych pokoleń i całej ludzkości. Jeśli brak takiej wizji, człowiek traktuje naturę jak nietykalne tabu albo - przeciwnie - dopuszcza się wobec niej nadużyć. Obydwie te postawy nie są zgodne z chrześcijańską wizją natury, będącej owocem dzieła Bożego” (CV n.48).

Ten szacunek do integralności stworzenia wskazuje na to, że powinniśmy skorzystać z rozumu i zdrowego rozsądku, by zrozumieć w jaki sposób funkcjonuje ziemia, na której żyjemy. Wymaga to, po pierwsze, zrozumienia, że klimat się ociepla, a następnie zdecydowanych działań w celu uzyskania harmonii i przetrwania Bożego stworzenia.

„Bóg dał środowisko naturalne wszystkim, a za korzystanie z niego jesteśmy odpowiedzialni wobec ubogich, przyszłych pokoleń i całej ludzkości...”

– PAPIEŻ BENEDYKT XVI

NAWOŁYWANIE DO „EKOLOGICZNEGO NAWRÓCENIA”

W orędziu na Światowy Dzień Pokoju 1990, Papież Jan Paweł II zauważył, że „efekt cieplarniany” osiągnął moment krytyczny w wyniku konsekwencji rozwoju przemysłowego, olbrzymich skupisk ludzkich i wciąż wzrastających potrzeb energetycznych. Papież nawoływał do „ekologicznego nawrócenia” wskazując na to, że „współczesne społeczeństwo nie znajdzie rozwiązania problemów ekologicznych jeśli poważnie nie przyjrzy się swojemu stylowi życia”. Wymagałoby to „prostoty, umiarkowania i dyscypliny jak również i poświęcenia ... tak aby wszyscy nie cierpieli z powodu negatywnych skutków bez troskiergo postępowania tych niektórych”.

Nie tak dawno Papież Benedykt XVI

podkreślał, że „ochrona środowiska, promowanie zrównoważonego rozwoju i zwrócenie uwagi na zmiany klimatyczne są sprawą niezmiernie wagi dla całej rodziny ludzkiej. Żaden naród czy gospodarcza potęga nie unikną etycznych implikacji związanych z gospodarczym

i społecznym rozwojem” (*List do Patriarchy Ekumenicznego Bartłomieja*, 1 września 2007r.).

Implikacje etyczne, społeczne i środowiskowe dotyczące braku odpowiedzialności o środowisko stają się coraz bardziej widoczne.

Odpowiedź chrześcijanina

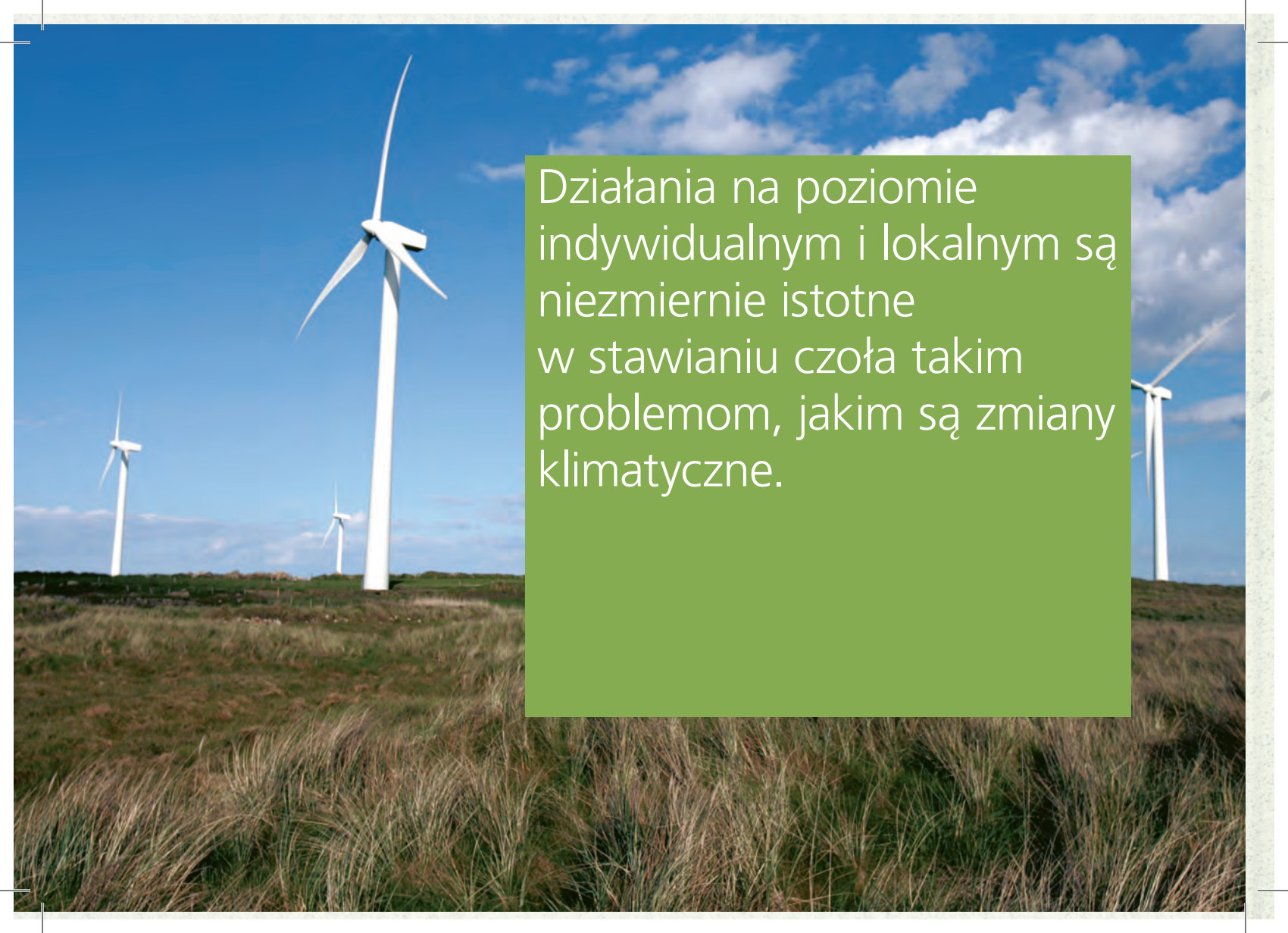
Katolicka tradycja moralna i doktryna społeczna oparte na szacunku dla osoby i Bożej miłości do każdego stworzenia wg nauk zawartych w Ewangeliach, podają etyczne zasady na jakich możemy działać w związku z wyzwaniami globalnego ocieplenia. Wiele z tych zasad można odnaleźć w *Kompendium Doktryny Społecznej Kościoła*, które zawiera:

WSPÓLNE DOBRO

- ❖ Ziemia jest naszym wspólnym domem. Zależymy jedni od drugich i mamy wspólną odpowiedzialność za dobro wszystkich form życia na naszej planecie.
- ❖ Dobro każdego z nas zależy od dobra wszystkich. Każdy z nas odpowiada za dobro innych i za całą „sieć” życia, na które składa się nasz ziemski dom.
- ❖ W naszym liście pasterskim

W kierunku wspólnego globalnego dobra pisaliśmy, że narody powinny działać solidarnie i potrzebują „ducha współpracy i chęci, by poświęcić krótkoterminowe zyski, lub nawet interes narodowy, dla wspólnego globalnego dobra” (4).

- ❖ Działania, które dziś podejmujemy mogą zaszkodzić dobru milionów ludzi, szczególnie ubogich, oraz skazać przyszłe pokolenia na życie na podupadającej planecie.
- ❖ Dysponując potężną technologią mamy wyjątkową odpowiedzialność, by jej używać dla wspierania i dobra wszystkich żywych stworzeń oraz atmosfery, ziemi, wody i innych zasobów naturalnych.

A photograph of a wind farm with several white wind turbines in a grassy field under a blue sky with scattered white clouds. A large green rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

Działania na poziomie indywidualnym i lokalnym są niezmiernie istotne w stawianiu czoła takim problemom, jakim są zmiany klimatyczne.

UNIWERSALNE PRZEZNACZENIE WSZELKICH DÓBR NA ZIEMI

- ✘ Stwórca dał w darze ziemię całej rasie ludzkiej.
- ✘ Każda osoba posiada prawo do korzystania z tego, czego potrzebuje do życia i rozwoju.
- ✘ Nasza odpowiedzialność za dobro innych gatunków musi być brana pod uwagę jako element uniwersalnego przeznaczenia wszelkich dóbr na ziemi.
- ✘ Klimat jest publicznym, globalnym dobrem i musi podlegać ochronie.
- ✘ Żaden człowiek ani żaden kraj nie może się domagać prawa własności lub dominacji nad klimatem.
- ✘ Każdy człowiek i kraj ma obowiązek promować i chronić wspólne globalne dobro.
- ✘ Owo wspólne dobro promują wiążące międzynarodowe porozumienia w sprawie redukcji

emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

- ✘ Obecnie Irlandia wyłamuje się z moralnych i prawnych zobowiązań wobec reszty świata przekraczając normy emisji gazów cieplarnianych.

SUBSYDIARNOŚĆ

- ✘ Zasada subsydiarności oznacza, że każda osoba lub grupa powinna zrobić to, co możliwe, lokalnie lub w sferze swoich wpływów, aby rozwiązać wspólny wszystkim problem.
- ✘ Działania na poziomie indywidualnym i lokalnym są niezmiernie istotne w stawianiu czoła takim problemom, jakim są zmiany klimatyczne.
- ✘ W tym liście pasterskim ponawiamy apel, który ogłaszaliśmy w liście *Ku wspólnemu globalnemu dobru*:

„Moralnym nakazem jest niezwłocznie zastosować środki zaproponowane w Narodowej Strategii Zmian Klimatycznych 2000. Każdy z nas ma swoją rolę do odegrania: domy, szkoły, parafie, firmy i rząd” (por. s. 10).

- ✘ Każdy z nas powinien zrewidować swoje postępowanie i ustalić cele, by spełnić swój moralny obowiązek względem opieki nad stworzeniem.

SOLIDARNOŚĆ

- ✘ Jako chrześcijanie nie możemy działać samotnie. Choć jest nas wielu to jesteśmy jednym ciałem.
- ✘ Prawdziwą solidarność odnajdujemy w gotowości poświęcenia siebie dla dobra bliźnich, w szczególności ubogich (por. Mt 10:40-42, Mk 10:42-45; Łk 22:25-27).
- ✘ Solidarność oznacza gotowość

poświęcenia swojego interesu dla innych i dla większego dobra.

- ✂ Solidarność wymaga odpowiedzialnych działań na rzecz wszystkich żywych stworzeń na naszej zagrożonej planecie.

PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI

- ✂ Bogate kraje, które są odpowiedzialne za większość zanieczyszczenia w świecie mają moralny obowiązek zapewnić adekwatną rekompensatę za szkody, jakie uczynili innym swoją działalnością.
- ✂ Zasada „Zanieczyszczający płaci” stanowi, że najbardziej odpowiedzialni za zanieczyszczenie środowiska powinni być też odpowiedzialni za konsekwencje tego zanieczyszczenia.
- ✂ W imię zasady podziału odpowiedzialności nawołujemy do większego zaangażowania krajów bogatych, w tym

Irlandii, w Fundusz Adaptacyjny (Adaptation Fund) założony przy Konwencji Zmian Klimatycznych ONZ (United Nations Framework Climate Change Convention) (UNFCCC) mającego za zadanie wspomaganie ubogich narodów w dostosowywaniu się do obecnie następujących zmian klimatycznych.

- ✂ Bogate kraje takie jak Irlandia mają pilny moralny obowiązek wspierać kraje uboższe w stawianiu czoła rezultatom globalnego ocieplenia. Obecny kryzys ekonomiczny nie może anulować istniejących zobowiązań rozwijania międzynarodowej pomocy i odpowiedzialności wspierania krajów uboższych w ich integralnym rozwoju.
- ✂ Globalny rezultat fiaska w spełnianiu postanowień protokołu z Kyoto może zniszczyć nasze zaangażowanie w rozwój międzynarodowej pomocy.

- ✂ Apelujemy do Rządu Irlandii i społeczności międzynarodowej, by zapewniły krajom uboższym technologie nie emitujące dwutlenku węgla, tak aby zapewnić im trwałą rozwój bez korzystania z technologii uwalniającej dwutlenek węgla.
- ✂ Papież Benedykt XVI pisze: „Nieodwołalnym zadaniem wspólnoty międzynarodowej jest znalezienie dróg instytucjonalnych uregulowania kwestii wyzyskiwania zasobów nieodnawialnych, przy udziale także krajów ubogich, tak by wspólnie planować przyszłość ... istnieje pilna moralna konieczność odnowienia solidarności, zwłaszcza w relacjach między krajami rozwijającymi się a krajami w wysokim stopniu uprzemysłowionymi” (CV n. 49).

SPADEK DLA PRZYSZŁYCH POKOLEŃ

- ✂ Solidarność oznacza również

sprawiedliwe działania teraz, aby zapewnić przyszłość następnym pokoleniom

- ✘ Mamy moralną odpowiedzialność zapewnić międzypokoleniową sprawiedliwość dotyczącą sposobu dbania o naszą planetę.
- ✘ Papież Benedykt XVI mówi: „Na tej naszej ziemi jest miejsce dla wszystkich: na niej cała rodzina ludzka powinna znaleźć bogactwa konieczne do godnego życia - z pomocą samej natury, będącej darem Boga dla Jego dzieci, oraz dzięki własnemu wkładowi pracy i własnej przedsiębiorczości. Powinniśmy jednak uznać za nader poważny obowiązek to, by nowym pokoleniom przekazać ziemię w takim stanie, aby i one mogły godnie ją zamieszkiwać i dalej uprawiać” (CV n. 50).
- ✘ Nie rozpoczęcie działań związanych z globalnym ociepleniem może spowodować, że niektóre obszary ziemi nie będą

się nadawać do zamieszkania.

- ✘ Nieodpowiedzialne spalanie paliw kopalnianych przez obecne pokolenia będzie mieć szkodliwy wpływ na życie wszystkich przyszłych pokoleń.
- ✘ Według zasady ostrożności powinniśmy podjąć zadania prewencyjne, aby uniknąć destrukcyjnych konsekwencji w przyszłości.
- ✘ Wpływ zmian klimatycznych na ludzkość i na naszą planetę jest tak poważny, że powinniśmy równie poważnie potraktować ostrzeżenia naukowców i dokonać zmian w naszym postępowaniu
- ✘ Papież Benedykt XVI zachęca nas słowami: „Stanowi to wezwanie dla dzisiejszego społeczeństwa, by zweryfikowało swój styl życia. W wielu częściach świata skłania się ono ku hedonizmowi i konsumpcjonizmowi, pozostając obojętne na wynikające z tego szkody. Potrzebna jest zmiana mentalności, która nas skłoni do przyjęcia *nowych stylów życia*, w których szukanie prawdy, piękna i dobra oraz wspólnota ludzi dążących do wspólnego rozwoju byłyby elementami decydującymi o wyborze jakości konsumpcji, oszczędności i inwestycji” (CV n. 51).

Błogostawiony jesteś, Panie, Boże
wszechświata, bo dzięki Twojej hojności
otrzymaliśmy chleb, który jest owocem
ziemi i pracy rąk ludzkich;
Tobie go przynosimy, aby stał się dla nas
chlebem życia.

Błogostawiony jesteś, Panie, Boże
wszechświata, bo dzięki Twojej hojności
otrzymaliśmy wino, które jest owocem
winnego krzewu i pracy rąk ludzkich;
Tobie je przynosimy, aby stało się dla nas
napojem duchowym.

– FRAGMENT «OFERTORIUM» MSZY ŚW.

Czy jest jeszcze nadzieja?

Zmartwychwstanie Jezusa jest źródłem nadziei dla każdego stworzenia. Całe stworzenie jest bowiem zjednoczone w Chrystusie i dlatego ma przyszłość w Bogu. Nadzieja ta jest zakorzeniona w obecności Ducha Św. w naszym świecie od pierwszego momentu stworzenia. Wierzymy, że Duch Święty, „Pan i dawca życia”, inspiruje ludzi, by „odnawiali oblicze ziemi” solidarnie służąc jedni drugim i prowadząc sprawiedliwy i zachowawczy tryb życia oparty na zasadach katolickiej nauki społecznej.

W owej nadziei zanurza nas również Eucharystia przybliżając nas do uświęcenia i przeistoczenia wszystkiego, co „dała ziemia a ręce człowieka wytworzyły”. Zachęca nas do dzielenia się dobrami z każdym, szczególnie ubogimi, i dbania o dobro wszystkich stworzeń

na ziemi. Tak jak chleb i wino zostały przeistoczone w Ciało i Krew Chrystusa jako pokarm dla nas, tak my mamy żyć w coraz głębszej komunii z błogosławioną Trójcą, z ludzkością, przeszłością i teraźniejszością oraz z całym Bożym stworzeniem.

ŚWIADKOWIE NADZIEI I EKOLOGICZNEGO NAWRÓCENIA

W 1979 roku Papież Jan Paweł II ogłosił Franciszka z Asyżu świętym patronem ekologii. Św. Franciszek nie patrzył na świat naturalny w sposób użytkowy, jako źródło pożywienia, ubrania i schronienia dla człowieka. Przyjmował naturę jako dar stworzenia z radością, zachwytem, pochwałą i wdzięcznością. Jednym z elementów spuścizny po św. Franciszku jest słowo „bliźni” w odniesieniu nie tylko do człowieka, ale do całego stworzenia, do

wszystkich stworzeń. Wielu naszych celtyckich świętych jak św. Patryk, św. Ciarán, św. Brygida, św. Columba i św. Columban również darzyli szczególną miłością Boże stworzenia. W swoim liście na temat łaski św. Columban napisał: „ Jeśli chcesz poznać Boga, poznaj Jego stworzenia”.

Czas ucieka. Potrzebujemy działać już TERAZ na rzecz przyszłych pokoleń i na rzecz przyszłości naszej planety.

Do rozważań na temat zmian klimatycznych dołączyliśmy również materiały z praktycznymi wskazówkami dla osób indywidualnych, rodzin, parafii, szkół i wszystkich ludzi dobrej woli jak rozwinąć poruszany temat i podjąć rzeczywiste kroki, by zmniejszyć szkodliwe efekty globalnego ocieplenia. Apelujemy do

wszystkich, tak samo jak do siebie samych, by podjąć wyzwanie walki ze zmianami klimatycznymi dla tego pokolenia i pokoleń przyszłych, bo jak powiedział Papież Benedykt XVI: człowiek „powinien bronić nie tylko

ziemi, wody i powietrza jako darów stworzenia należących do wszystkich. Powinien przede wszystkim chronić człowieka przed zniszczeniem samego siebie” (CV n. 51).

Panie daj nam mądrość jak dbać o Twoją ziemię i jak jej doglądać. Pomóż nam działać teraz dla dobra przyszłych pokoleń i wszystkich stworzeń. Pomóż nam stać się narzędziami nowego stworzenia opartego na przymierzu miłości. AMEN

Lorica, Pancierz św. Patryka (fragment)

Powstań dzisiaj;
Poprzez potężną moc
wezwania Imienia Trójcy,
Poprzez wiarę w Trzy Osoby,
Poprzez wyznanie Jedności
Stworzyciela stworzeń.

Powstań dzisiaj
Poprzez moc Niebios;
Światło słońca,
Blask księżyca,
Splendor ognia,
Szybkość błyskawicy,
Śmigłość wiatru,
Głębiny morza,
Stabilność ziemi,
Twardość skały.

Chrystus ze mną, Chrystus
przede mną,
Chrystus za mną,

Chrystus we mnie, Chrystus pode mną,
Chrystus nade mną,
Chrystus po prawicy, Chrystus po
lewicy,
Chrystus gdy się kładę, Chrystus
kiedy siadam,
Chrystus w sercu każdego,
kto o mnie myśli,
Chrystus w ustach każdego,
kto o mnie mówi,
Chrystus w oczach każdego,
kto mnie widzi,
Chrystus w uszach każdego,
kto mnie słyszy.

Powstań dzisiaj
Poprzez potężną moc wezwania
Imienia Trójcy,
Poprzez wiarę w Trzy Osoby,
Poprzez wyznanie Jedności
Stworzyciela stworzeń.

Co może zrobić nasza parafia?

- ✚ Powołać grupę, która będzie studiować pasterskie rozważania biskupów.
- ✚ „Długa wersja” rozważań jest dostępna jako część parafialnej teczki z materiałami dodatkowymi, która jest dołączona do listu. List jest również dostępny w Internecie razem z materiałami dodatkowymi na stronie www.catholicbishops.ie.
- ✚ „Teczka” parafialna z materiałami dodatkowymi zawiera również dziesięciminutowy filmik z rozważaniem na temat dbałości o Boże stworzenie. Film ten można traktować jako całość lub podzielić na trzy krótsze refleksje na następujące tematy:
 - Piękno Bożego stworzenia;
 - Opieka nad Bożym stworzeniem;
 - Celtycka tradycja szacunku dla Bożego stworzenia.Na oficjalnej stronie konferencji

biskupów Irlandii, www.catholicbishops.ie, znajduje się dziesięciminutowa refleksja na temat związku pomiędzy opieką nad Bożym stworzeniem a potrzebami rozwijającego się świata zrobiona przez Trócaire – jest to element dodatkowy Pasterskiego rozważania na temat zmian klimatycznych.

- ✚ Wesprzyj kampanię Trócaire’s na rzecz zmian klimatycznych podpisując i odsyłając kartkę pocztową dołączoną do listu pasterskiego. Trócaire wyśle dane z pocztówek do wybranych reprezentantów, którzy w grudniu będą uczestniczyć w Konferencji ONZ na temat zmian klimatycznych. Trócaire wzywa bogate kraje do udzielania większego wsparcia dla krajów uboższych w przygotowaniu do reakcji na efekty szkodliwego

“Natura jest «powołaniem» ... To, w jaki sposób człowiek traktuje środowisko naturalne, wpływa na to, jak traktuje samego siebie, i na odwrót”.

– PAPIEŻ BENEDYKT XVI, *Caritas In Veritate*, nn. 48 i 51)

wpływu zmian klimatycznych w niektórych częściach świata. Kampania ta jest istotnym wyrażeniem zasady solidarności, o której mowa w liście pasterskim.

- ✘ Przeprowadź „audyt środowiska naturalnego” w swojej parafii. W ramach niego można, m.in.:
 - założyć grupę odpowiedzialną za sprawdzenie bieżących działań na rzecz środowiska naturalnego;
 - ustalić zasady korzystania ze środowiska naturalnego;
 - monitorować cele i promować w parafii właściwe praktyki względem środowiska.
- ✘ Zachęcajcie rodziny, szkoły i

wszystkich członków parafii do sprawdzenia ile emitują dwutlenku węgla i jak mogą emisję zredukować. W internecie dostępne są specjalne kalkulatory do pomiarów emisji np. na www.change.ie oraz www.carboncalculator.co.uk.

- ✘ Dołączcie do „Churches Together In Britain and Ireland” (CBTI) (Kościoły w Wlk. Brytanii i Irlandii Razem), którzy co roku od 1 września do niedzieli po dniu św. Franciszka z Asyżu obchodzą “Dni Stworzenia”. Informacje na ten temat znajdziecie na www.cbti.org.uk.
- ✘ Zapiszcie się do Kongregacji Eco,

ekologicznego programu dla kościołów w Irlandii. Program ten oferuje materiały i praktyczne wskazówki dla kościołów i osób indywidualnych, którzy pragną wypełniać swoje „powołanie” jako część wiary chrześcijańskiej dbając o Boże stworzenie.

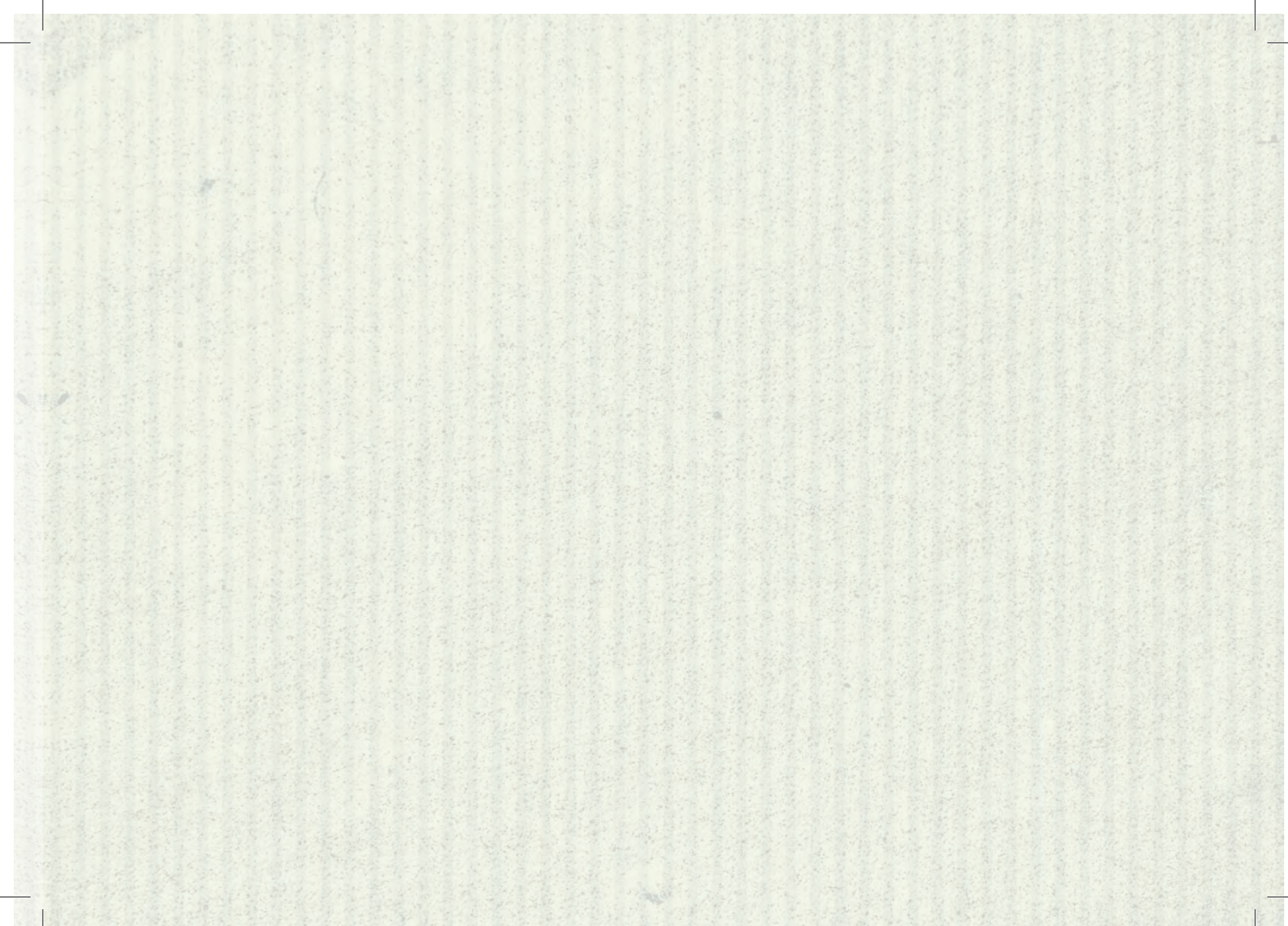
- ✘ Niech Boże stworzenie będzie tematem homilii, modlitw wiernych i czynionych przez ludzi rachunków sumienia.
- ✘ Organizujcie wystawy lub imprezy, których tematem będzie dbałość o Boże stworzenie. Regularnie opisujcie wszelkie inicjatywy i propozycje w gazetce parafialnej.
- ✘ Działania, które możesz podjąć

- w domu, w parafii,
w organizacjach parafialnych
i w szkołach parafialnych:
- ❖ monitorowanie i poprawianie zużycia energii po uprzednim audycie;
 - ❖ badanie możliwości korzystania z odnawialnych źródeł energii;
 - ❖ sprawdzenie ilości produkowanych odpadów i szukanie sposobów na ich zredukowanie;
 - ❖ korzystanie w miarę możliwości z materiałów wielokrotnego użytku bądź z surowców wtórnych:
 - ograniczenie korzystania z jednorazowych plastikowych kubków i innych jednorazowych kuchennych przyborów;
 - korzystanie ze świec ekologicznych w kościele; poproszenie dostawcy o dostarczenie takich świec;
 - korzystanie z ekologicznych środków czystości;
- korzystanie z papieru z surowców wtórnych (druk biuletynów i gazetek parafialnych); poszukiwanie najbardziej ekologicznych rozwiązań;
- oszczędzanie papieru, gdy piszecie listy i redagujecie dokumenty (np. zmniejszanie marginesów);
- ❖ Zastanów się, gdzie na terenie parafii, w lokalnej społeczności lub wokół domu możesz promować sadzenie drzew i organizowanie innych projektów ekologicznych.
 - ❖ Zastanów się, w jaki sposób zaangażować do współpracy na rzecz środowiska naturalnego różne grupy w Twojej okolicy.
 - ❖ Powieś w widocznym miejscu w swojej parafii certyfikat zużycia energii. Od 1 stycznia 2009 roku budynki publiczne w Irlandii o

powierzchni ponad 1 tys. metrów kwadratowych mają obowiązek wywieszać DEC (certyfikat energetyczny). Więcej szczegółów na www.sei.ie lub skontaktuj się z Sustainable Energy Ireland.

To niektóre propozycje działań, które możesz podjąć. Przed podjęciem decyzji, które z nich wybrać, przypominamy słowa Kardynała Brady'ego we Wprowadzeniu:

Każde działanie podjęte na rzecz zdrowego środowiska naturalnego, nieważne jak niewielkie, ma olbrzymią wartość. Działania na poziomie globalnym, jak i działania indywidualne, które przyczyniają się do integralnego rozwoju człowieka i globalnej solidarności, pomagają stworzyć bardziej przyjazne środowisko, a przez to, lepszy świat.

A Bóg widział, że wszystko, co uczynił,
było bardzo dobre.

– GENESIS 1:30_

